

Waarom betaalt ieder lokaal Herenboeren initiatief eenmalig € 75.000 euro aan Herenboeren Nederland en een jaarlijkse afdracht? En wat doet Herenboeren Nederland daarvoor?

Deze vragen worden veel aan ons gesteld.

Op dit moment is het zo dat Herenboeren Nederland een Stichting is, waarvan het bestuur zelfstandig besluiten neemt. Herenboeren Nederland wordt nu grotendeels gefinancierd uit subsidies en fondsen. Een deel daarvan is bestemd voor het opzetten van boerderijen, maar een ander deel ook voor bijvoorbeeld een kenniscentrum, wetenschappelijke experimenten en het leveren van een bijdrage aan een inclusiever wordende landbouw in Europa.

Voor een beperkt deel dragen de reeds opgestarte lokale Herenboeren initiatieven financieel bij. Voor een goed begrip: de ontwikkeling van het concept en de begeleiding van lopende initiatieven (ongeveer 25) heeft vanaf 2017 ongeveer 1 miljoen euro gekost. 10% daarvan is betaald door boerderijen die momenteel operationeel zijn. Op grond van wat we nu weten kost de begeleiding van een Herenboerderij tot en met de start ongeveer 100.000 euro.

Een van de uitgangspunten van Herenboeren is dat het systeem economisch gedragen moet zijn. Dat betekent dat Herenboeren Nederland er naar streeft de beweging te faciliteren zonder financieel afhankelijk te zijn van derden. De ontwikkelkosten voor de beweging worden in de beginfase gedragen door relatief weinig lokale Herenboeren initiatieven. De verwachting is dat na verloop van tijd, als de basis op orde is, de kosten per initiatief kunnen dalen naar gemiddeld 75.000 euro. Bij ongeveer 20 operationele boerderijen draait de beweging kostenneutraal. Tot die tijd zal aanvullende financiering middels fondsen noodzakelijk zijn. We verwachten dat dit punt in 2022 is bereikt.

Herenboeren is bij uitstek een bottom-up beweging die voortkomt uit de behoefte van mensen in de samenleving. Herenboeren Nederland heeft de wens om te transformeren van een stichting naar een coöperatie. Dat past beter bij de bottom-up gedachte. Daarbij hebben dan de lokale coöperaties invloed op de landelijke coöperatie. Daarvoor betalen de leden ook een jaarlijkse bijdrage. Dat transformatieproces zal naar verwachting 1-2 jaar in beslag nemen, maar daar waar mogelijk zal Herenboeren Nederland al eerder proberen te acteren als ware het een coöperatie. De wensen van de lokale initiatieven staan dan nog meer centraal en de gezamenlijke ambitie bepaalt dan ook wat er wel en niet vanuit de landelijke coöperatie wordt opgepakt en welke financiering daaruit volgt.

Nu is er al veel value for money als het gaat om de afdracht. De lokale community en Herenboeren Nederland ontwikkelen in een hoog tempo. Door mee te doen aan de landelijke beweging word je gesupport op velerlei vlakken. Alle kennis, kunde en ervaring wordt gedeeld. Alle tools, technieken en instrumenten worden beschikbaar gesteld. Alle uren van Herenboeren Nederland die nodig zijn om een lokaal initiatief te faciliteren vanaf het prille begin tot een gezonde exploitatie en daarna zijn inclusief. Daarbij is het solidariteitsprincipe van toepassing: Iedereen betaald hetzelfde bedrag. Van tevoren weet je niet hoe de totstandkoming van een boerderij verloopt en het kan heel erg mee zitten, maar het kan ook enige jaren duren. Voor de afdracht aan Herenboeren Nederland maakt dat geen verschil. De lokale initiatieven betalen alleen afdracht als het initiatief daadwerkelijk succesvol opgestart wordt. Daarmee lopen de lokale initiatiefnemers geen financieel risico. Niet inclusief zijn de out-of-pocket kosten. Deze kosten blijven beperkt omdat een groot deel van de expertise binnen de Herenboeren community beschikbaar is.

Bijgaand puntsgewijs een overzicht van wat Herenboeren NL te bieden heeft.

Concreet is er op dit moment onder andere beschikbaar voor lokale initiatieven:

- Presentaties voor potentiële leden
- Foto en film materiaal
- Huisstijl en logo
- Landingspagina op de landelijke website
- Financiële blauwdruk op hoofdlijnen
- Statuten coöperatie
- Huishoudelijk reglement
- Intentieverklaringen
- Locatie checklist
- Quick scan locatie
- Basis website voor een lokaal initiatief
- Investeringsbegroting
- Een gedetailleerde jaarbegroting
- Project management tool met fasering, onderwerpen en acties
- Enquête "wat de leden willen eten"
- Herenboeren STEK
- Ontwikkeling promotiemateriaal (promotiemateriaal zelf niet)
- Ontwikkeling Herenboeren opleiding (deelname tegen vergoeding)

De landelijke organisatie werkt verder aan de brede context die mee helpt om de realisatie van een Herenboerderij mogelijk te maken:

- Het genereren van landelijke publiciteit waar de lokale initiatieven op mee kunnen liften.
- Aanpassen van wet en regelgeving op landelijk niveau om HB mogelijk te maken
- Samenwerking met kennisinstellingen zoals Louis Bolk instituut, Wageningen Universiteit, HAS Den Bosch en TU Eindhoven
- Mogelijk maken van grond aankopen via het biodynamisch grondfonds
- Samenwerken met een geselecteerd aantal partners die leverancier kunnen zijn passend bij het Herenboeren concept
- Opbouwen van sterke netwerken met overheden, natuurorganisaties en andere belanghebbenden
- Leergeld wordt verspreid over meerdere locaties en samen worden missers in de opzet van de boerderij zoveel mogelijk voorkomen. Dit spaart de lokale initiatieven veel geld uit.

Samengevat krijg je:

- Herenboeren Concept (coöperatie, 200 leden, 2000 euro, 20 ha)
- Herenboeren Methode (oriëntatie -> exploitatie)
- Herenboeren Tools (huisstijl, formats, foto's, films, website, toolkit, HB stek,
- Herenboeren Boerderijen (kennis, advies, ondersteuning, analyse)
- Herenboeren Beweging (netwerk HB's onderling, marketing, (inter)nationale communicatie, netwerk met (landelijke) overheden en relevantie partijen)
- Herenboeren Projecten (Wink, Green Deal, Opleiding boeren, Grondfonds)
- En wat nog meer in ontwikkeling is en in toekomst ontwikkeld wordt

